

בעזה"ש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בעת רעוא דרעוין

פרשת מצורע

שנת תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תרמ"ו

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

במעודה שלישית פרשת מצורע תשע"א לפ"ק

ישראל מטומאתם, ולא ימותו
בטומאתם בטמאם את משכני אשר
אני בתוכם (טו-לא). הנה בגמרא דרשו
הכתוב (קהלת ט-ה) כי החיים יודעים
שימותו, והמתים אינם יודעים מאומה,
החיים יודעים שימותו אלו נדיקים
שבמיתתן נקראו חיים [הם נותנים אל
לצם יום המיתה ומושכים ידיהם מן
העצירה, ורשעים אינם יודעים מאומה,
עושים עצמם כאינם יודעים וחוטאים],
שנאמר (שמואל ב כג-כ) וצניחו בן
יהודע בן איש חי וגו', והוא ירד
והכה את הארי בתוך הצור ציוס
השלג. בן איש חי, אטו כולי עלמא
צני מחי נינהו, אלא בן איש חי
שאפילו צמיתתו קרוי חי. והוא ירד
והכה את הארי בתוך הצור ציוס
השלג, איכא דאמרי דתבר גזיז דצדדא
[חתיכות של צרד והקרת, והיינו ציוס
השלג] ונחת וטבל [לקריו כדי לעסוק
בתורה], איכא דאמרי דתנא ספרא
דבי רב [תורת כהנים] ציומא דקיתוא
ע"כ. ובתוס' מתיבתא ארי דריש, שהוא
חמור שבספרים ע"ש. והיינו שכה
תורתו היה גדול מאד, עד שביום

זאת תהיה תורת המצורע ציוס
טהרתו והוצא אל הכהן (יד-ג).
צאור החיים הק' דקדק שכל הכתוב
מיותר, שלא היה לו לומר אלא כי
יטהר המצורע והוצא אל הכהן ע"ש.
- ולקח למטהר שתי צפרים חיות
טהורות וגו', ושחט את הצפור האחת
וגו', ושלח את הצפור החיה על פני
השדה (יד-ד). וברש"י לפי שהנגעים
צאים על לשון הרע, שהוא מעשה
פטופטי דברים, לפיכך הוצקו
לטהרתו צפרים שמפטפטין תמיד
בצפצוף קול (ערכין טז:) ע"כ. ויש
להבין, דטעם זה עולה יפה על
הצפור השחופה, שמסלקין הפטופוט,
והצפור נעשה אלם, וזה מורה על
טהרתו שיעשה עצמו מעתה כאלם.
אבל אכתי צריך ציבור, על מה הוא
מציא את הצפור החיה ששולחין אותו
על פני השדה להמשיך לפטופוט.

וגראה, בהקדס לצאר מה שנאמר
בסיום הפרשה, אחר
שהאריכה התורה צדיני נדה וצו ובעל
קרי, ואמר הכתוב, והזרתם את בני

קצר של ימי החורף היה מסיים
ללמוד כל הדינים החמורים שיש
בחורת כהנים.

וגראדה דאלו ואלו דצרי אלקיס חיים.
והם עולות בקנה אחד, דהנה
בספה"ק מאור ושמש (פ' אמור) האריך
במעלת וחשיבות ענין הטבילה במקוה,
וכתב דאס לומד או מתפלל ואינו נוהר
בטבילה זו, אי אפשר בשום אופן
להגיע לגופי תורה ומנות. ואס הוא
לומד ספרי קבלה והוא בלתי טהור,
יוכל לבא חלילה על ידי זה
לאפיקורסות וכו'. והכת שבתי לצי
ימ"ש נעשו אפיקורסים שלמדו ספרי
קבלה בטומאת הגוף, והיה העולם
שמש עד שבאו שני המאורות הגדולים
לעולם, הבעל שם טוב הקדוש,
ואדמו"ר הרב רבינו אלימלך נבג"מ,
והם פתחו שער לה' לדיקים יצואו בו,
שלא יהרהר אדם שום הרהור תורה
עד שיטבול עצמו לקריו וכו'. ואס
האדם מקדש ומטהר עצמו מקטנותו,
וכל ימיו הוא לומד על טהרת הקודש
הוא משיג יראת הרוממות, והוא יכול
לקרב את נשמות ישראל להצורא ב"ה,
ולהכניסם בגופי התורה ומנות ויראת
שמים, ואור קדושתו מופיע על
תלמידיו ותלמידי תלמידיו ההולכים
בעקבותיו וכו' עכ"ל"ק.

ושמועתי פעם צימי ילדותי מפה
קדוש מרן אדמו"ר מסאטמאר

זי"ע, כשהיה מסיב בסעות צרית
מילה, והיה המדובר אס הרמז"ס
ראה את ספר הזוה"ק או לא. ואמר
אחד מן המסובין שמציאים ראייה,
ממה שהרמז"ס (ה' מקואות יא-יב)
קורא למי המקוה בשם 'מי דעת',
ודבר זה מקורו רק בחכמי האמת.
(עיין בספר הליקוטים להארי"ה הק' פ'
בראשית עה"פ יהי רקיע בתוך המים).
וענה על זה שיש מקור גם בתלמוד
בבלי, שדרשו חז"ל (שבת לא.) מאי
דכתיב (ישעיה לג-ו) והיה אמונת עתך
חוסן ישועות חכמת ודעת וגו', אמונת
זה קדר זרעים וכו', ודעת זה קדר
טהרות ע"כ. הרי כי הדעת שורשו
בקדר טהרות, ולכן המקוה שמטהר
טמאים מכוונה בשם מי דעת ודפח"ח.

וביאורו הוא, כי לאוקמי גירסא
סיעתא דשמיא (מגילה ו:),
ומתוך שחסידיהם הם תורתן משתמרת
(ברכות לב:), וצירושלמי (שם ה-א)
שתורתן מתברכת. ואיחא צילקוט
(שמואל רמו קנט) אותה הלילה שברח
דוד מלפני שאול, למד משמואל הנביא
מה שאין תלמיד ותיק לומד במאה
שנים ע"כ. ולזה זוכין רק כאשר
לומדין תורה בטהרה, אשר יראת ה'
טהורה עומדת לעד. ולכן צניהו צן
יהודע שחצר גזיזי דכרדא ונחת וטבל,
ואף על פי שהתקנה שבעל קרי נריך
טבילה לתורה נתקנה רק על ידי
עזרא הסופר זמן רב אחרי צניהו,

הכיפורים משום תשובה דלריכה טבילה כגר המתגייר ע"ש. וכבר אמרו (אבות 3-1) שוב יום אחד לפני מיתתך, ישוב הימים שמא ימות למחר (שבת קנג.), אם כן כל יום ויום הוא זמן תשובה וצריך טבילה עכדה"ק. ובספר מלאה קטורת (להגאון מפאשאק ז"ל) כתב על הגה"ק בעל מחנה חיים ז"ל שיהיה דרכו לטבול קודם כל דרשה, וכתב בספר פרדס דוד (אות ט') בטעמו, דהא כתיב והזה הטהור על הטמא (במדבר יט-יט), וכתיב (צפניה 3-א) המקוששו וקושו, קשוט עמך ואחר כך קשוט אחרים (צ"מ קז:). אם כן מי שצא להגיד דרשה לעורר בני ישראל לתשובה, צריך הוא לשוב מחלה ולהטהר מטומאתו, ממילא צריך גם כן טבילה ע"כ. ועל זה מזהיר הכתוב, והזרתם את בני ישראל מטומאתם, היינו להרגיל עצמם בטהרה בטבילה, ולא ימותו בטומאתם, כי יש לשוב יום אחד קודם מיתתו, ומחלקי התשובה הוא טבילה במקוה לפרוש עצמו מטומאה.

וגרֹאֵה עוד צוה, דאיתא בגמרא (נה עא.) צית שמאי אומרים כל הנשים ממות גדה וכו', וכל האנשים מתים זבין. וקאמר מתחלה טעמא, דאגב ציעתותא דמלאכה דמותא חזיא, וכדכתיב ותתחלחל המלכה מאד (אסתר 7-ד), ואמר רב מלמד שפירסה גדה ע"ש. וראיתי

הוא קיבל על עצמו מדת חסידות לטבול לקריו לפני שעסק בתורה, על כן זכה להלכה וזרכה בתורתו, דתנא ספרא דבי רב ציומא דקיתוא.

ושמיעתי מאיש מהימן ששמע מהרה"ק מסקווירא זי"ע (ציומא דהילולא היה בשבוע 11), שדיבר פעם בהטעם שחסידים ואנשי מעשה נוהרים לטבול תמיד, ואמר למבואר בספה"ק טעמו, כי בתחלת הצריאה קודם שנתגשם העולם, היה רוח אלקים מרחפת על פני המים (בראשית א-3), וחץ מהמים לא היה עוד שום דבר, רק רוח אלקים, ולכן כאשר אדם רוצה לטהר הוא נכנס להמים, לטבול עצמו כליל להרוח אלקים המרחפת על פני המים. (ועיין בזה בספר החינוך (מזה קעג), ובפרי העץ (פ' ויחי אות 11)). והוסיף שעל דרך נחות יש לומר, כי צימים הקדמונים היה מי המקוה סרוחים מרוב הימים ומריבוי האנשים, וריחו נודף, וכשיתצונן שמים הללו הם מטהרים אותו, ישכיל ויצין מזה עד כמה ריחו רעה של החוטא והטמא, שהמים הסרוחים הללו צוחם לרחוק גדל סרחונו ע"כ.

ובשם הרה"ק מרן מוהרי"ד מצעלזא זי"ע אומרים, שמקורו הוא ממה דאיתא במגן אברהם (סימן תר"ו סק"ח) בשם הדרכי משה (סק"ג) בשם המהרי"ל, דטובלים בערב יום

ע"ש. וזהו הרמז לדקים במיתתן קרויין חיים, הגם שמדרכי בני אדם צרוע מיתתן הם נעשים זבין, לא כן הם הנדיקים, אלא גם במיתתן קרויין חיים. ולמה זכה להיות בן איש חי, משום שבחיי ירד והכה את הארי בתוך הצור ביום השלג, שהתגבר עלמו יותר מגבורת הארי, ותבר גזיז דצדרא ונחת וטבל, על כן לא יאונה לנדיק כל און, ולא בא לידי כשלון גם בעת מיתתו.

אמונם ראיתי בספר שפתי נדיק שכתב עוד פירוש במה

שאמר הכתוב 'והזרתם' את בני ישראל מטומאתם, שהוא מלשון 'נזר קודש', שיכניסו בלב ישראל אור תשובה מאהבה אשר הזדונות מתהפכים לזכויות, ויהיה להם לנזר תפארה מטומאתם, ולא ישקעו ח"ו בטומאתם ע"ש. והיינו כי החוטא העושה תשובה מיראה הוא פורש עלמו מהטומאה, אבל מעשה החטא צעם לא נעלה. אבל הזוכה לתשובה מאהבה, שזדונות נעשו לו זכויות (יומא פו.), הרי הוא מעלה את הטומאה עצמה להתהפך להיות נזר על ראשו, ולעשות ממנו כתר להשכינה.

והגדה בחתם סופר כתב בכמה מקומות, כי הזדונות שמתהפכות לזכויות, הן זכויות מעין החטא, כגון המקריב קרבן לעבודה זרה ועושה תשובה מאהבה, הרי זה כאלו הקריב קרבן לה' (תורת משה פ')

בספר ימין יוסף (בפרשתינו) שכתב, דאפשר שאדם שזוהר כל ימיו מטומאת קרי, צודאי אין הקצ"ה מניחו לבוא לידי טומאה זו גם לפני מיתתו. וזהו כוונת חז"ל (תענית ה:): יעקב אבינו לא מת, היינו שלא ראה טיפת קרי מימיו, ואם כן לא היתה בו צחינת מיתה, שגם במיתתו לא ראה קרי. וזהו שאמר הכתוב והזרתם את בני ישראל מטומאתם וכו', דנמשך למעלה דאירי הכתוב בטומאת קרי, אז ולא ימותו בטומאתם ע"כ.

ולפי זה יש להוסיף, אשר לא רק בנדיקים גמורים כיעקב אבינו יש מדה זו, אלא גם במי שאינו משהה טומאתו עליו בחייו, אלא זהיר לטהר עלמו מטומאתו, עד שמוכן לשבר גזיז דצדרא כדי לטבול, יזכה שגם בעת מיתתו לא ייחוו ה' לבוא לידי טומאה זו, שישר טומאתו עליו, ומי שפורש עלמו מטומאתו והוא זהיר להתטהר תיקף, והזרתם את בני ישראל מטומאתם, יזכה ולא ימותו בטומאתם.

ולכן קרא על צניהו בן יהודע בן איש חי, שאפילו במיתתו קרוי חי, שלא נטמא בטומאה זו שמתואר בשם מיתה, וכדאיתא בזה"ק (ח"א ר"א): שעל זה אמר יעקב ליוסף, אחרי ראיתי את פניך כי עודך חי (בראשית מו-ג), דאתקיימת ברזא דברית קדישא

ולתפארה כאלו היה מדבר בדבר תורה. ועל זה אמר 'זאת תהיה תורת המצורע ציוס טהרתו', שכאשר יטהר עצמו לגמרי ויזכה לעשות תשובה מאהבה, אז מהדיבור של החטא שמוציא רע, תהיה ממנו תורתו של המצורע, שאותה שעה שהיה מדבר רע, מתעלה להיות זכיות, כאלו היה עוסק אז בתורה, ו'זאת' היינו עמס החטא של הדיבור 'תהיה תורת המצורע', תתהפך להיות עסק תורתו של המצורע.

והגדה להלן בפרשה נאמר פרשת נגעי צמים, כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחזקה, ונתתי נגע זרעתי צבית ארץ אחוזתכם, וזא אשר לו הצית והגיד לכהן לאמור כנגע נראה לי צבית (יד-לג). וברש"י בשורה היא להם שהנגעים צאים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם, כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הצית ומוציאן (ויק"ר ז-י) ע"כ. ולכאורה יש להצין הלא על שבעה דברים נגעים צאים, על לשון הרע וכו' ועל הגזל ועל זרות העין (ערכין טו.), ואיך זה מתאים עם הצורה טובה למזוא מטמוניות של זהב בקירות ביתו.

וגרסה דאיתא במשנה (נגעים יג-י) על הא דאמר הכתוב, וזוה

זא מג:), והיושב צבית טרמיאות מהפך אותה כמי שישב צבית המדרש (חמס סופר פ' תלא קד:). ונראה דעל זה רמזו (זוה"ק ח"ג קעט) מעולם לא זזה שכינה מישראל אפילו בשבת של חול, והיינו כי המחלל שבת ועושה אחר כך תשובה מאהבה, הרי זה נחשב כאילו קיים מצות שבת בשלימות, והרי זה 'שבת של חול', שנתהוה ממנה שעשה את יום השבת ליום חול, שהזדונות נתהפכו לו לזכיות, וגם משבת כזו לא זזה שכינה מישראל. ואם כן לעניינינו, שהנגעים צאים על מה שמפטרט ומדבר לשון הרע, כאשר זוכה לעשות תשובה מאהבה, הרי הדיבור ההוא מתהפכת להיות כאלו היה מדבר דברי תורה, זדונות נעשו זכיות.

וע"כ כן נזה ה' להציא שני פרים המפטרטות, ושחט את הצפור האחת, זהו מדריגה הראשונה להעביר את החטא, חרטה על העבר וקבלה על להבא, שזה נעשה גם בתשובה מיראה. אמנם שוב נזה הכתוב שיוסיף בתשובתו עד שיגיע למדריגת תשובה מאהבה, שאין מעבירין את הדיבור להשליכו במזולות ים במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב, אלא יקח עוד צפור ושלה אותה על פני השדה, להמשיך לפטרט, והיינו לרמוז על סוג התשובה שאינו מעביר החטא, אלא הדיבור מתהפכת לדיבור של מצוה, והדיבור ההוא נעשה לנזר

הדין הוא שהרי אלו של המוצא אותו, כי חצירו לא זכה לו. והרשע נותן את ביתו, ושכינו מסייע לו, והשכן מוצא את המטמון, והוא נגע ועזר להרשע, ועוגב וצורה טובה לשכינו. ויתכן שגם אחרים העוזרים שם ימצאו המטמון שם, ודוגמת שאמרו במשנה מצא זכות ישן הרי אלו שלו, ושפיר הו' פרשת נגעים צורה טובה לישראל.

ויש לומר עוד צוה, כי תכלית ההון והעושר שניתן מאת ה' להאדם, אינו כדי שיצבור הון בצית גנוז ולא יהנה ממנו אדם, אלא ניתן לו כדי שיוכל לעשות חסד עם אחרים, להרבות בצדקה ובגמילות חסדים, להעלות צוה את נפשו לה'. וכמו שנותן ה' צינה והשכל להתלמיד חכם, כדי שיוכל להשפיע לאחרים מחכמתו, כן ניתן עושר לצני אדם, שיוכלו לגמול חסד עם אחרים. וכמו שפירש בספר מעשה רוקח (ח"ג פ"א) אם כסף תלוה את עמי את העני עמך (שמות כג-כד), דלכן מוטל עליך להלוות לו, משום שכספו של העני מצוי צידך, שהכסף אינו אלא פקדון צידי העשיר, אשר הפקיד אללו ה' על מנת לשמור עליו ולתמוך בעני, דקיימא לן הנותן נכסיו לאחד מצניו לא עשאו רק אפוטרופוס (צבא צמרא קלא:), כן אנו צנים למקום, וה' עושה את העשיר לאפוטרופוס גרידא על הכסף, על

הכהן וחללו את האצנים אשר צהן הנגע (יד-מ), מכאן אמרו אי לרשע או לשכינו (שם) כותל מפסיק בין שני צמים, ונראה נגע זכותל לצד בית זה, בעל הבית אחר צריך להטפל עמו, דכתיב וחללו את האצנים לשון רבים, שניהן חולצין, שניהם קולעין, שניהם מציאין את האצנים, (ולזה שהנגע לצד ביתו קורא רשע, שהנגעים צאים על לשון הרע כדאמרן. רע"ב). וברש"י (סוכה נו:) כתב, דנגע צאצן שצמקצוע שניהן חולצין, ואף על פי שהנגע לא נראה אלא צביתו של זה מחמת שהיה עינו צרה בכליו, חצירו לקה צצבילו, מכאן אמרו אי לרשע או לשכינו, וממילא טוב לצדיק טוב לשכינו, דמדה טובה מרובה ע"כ.

ויש לומר עוד, דאיתא צמשנה (צבא מצינא כה:) מצא בגל ובכותל ישן הרי אלו שלו, מפני שיכול לומר [לבעל הגל או לבעל הכותל] של אמוריים [שהורישו אצותינו] הן. ומוקי לה דשתיך טפי [שהעלו חלודה רבה, דמינכר שמהאמוריים הן] ע"כ. ובתוס' הקשה וליקני ליה חצירו לבעל הגל או לבעל הכותל. ותירצו דאין חצר קונה צדצר שיוכל להיות שלא ימצאנו לעולם, כמו הכא שהוא מוצנע בעובי הכותל ע"ש. והנה זה השכן צודאי אינו רשע גמור, ששם כן היה צא הנגע גם על צד ציתו, ויתכן שהוא צדיק או על כל פנים רשע שאינו גמור, וכאשר שניהם חולצין את הבית ויש צתוכו מטמון,

לעשות חסד עם ממונו, ולא ימעול
בהפקדון הנמסר לו.

וּבְרֵאשִׁית להמשיך הדברים למילי
דפסחא, זמן זאתנו ממנרים,
לחיתא בגמרא (ברכות ט:) דבר נח
באזני העם וישאלו איש מאת רעהו
ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב
(שמות יא-ג). אמרי דבי רבי ינאי אין
נח אלא לשון בקשה, אמר ליה הקב"ה
למשה בצקשה ממך, לך ואמור להם
לישראל בצקשה מכס שאלו ממנרים
כלי כסף וכלי זהב, שלא יאמר אותו
לדיק, ועבדום וענו אותם (בראשית
טו-יג) קיים בהם, ואחרי כן ילאו
ברכוש גדול לא קיים בהם ע"כ.
והדקדוקים ידועים בזה.

וּבְרֵאשִׁית צביאורו, דלכאורה יש להבין
לאיזה צורך הוצרכו ישראל
לשאל כללי כסף, הרי בקע ה' להם
את הים והטביע את מנרים בתוכו,
ואז הגיע לידם רכוש גדול, עד שבזאת
הים היתה גדולה יותר מבזאת מנרים,
וכמו שנאמר (שיר א-יא) תורי זהב
נעשה לך עם נקודות הכסף (עיין רש"י
שם), ומהו התועלת של השאלה. ולא
עוד, שלא קנאו אז הכלים כלל
לעצמם, אלא בא להם דרך שאלה
שצריכין ליתן אותם חזרה, וכי על זה
כוון ואחרי כן ילאו ברכוש גדול, על
רכוש שאינו שלהם. ויותר יודק אם
ה' היה נותן את חן העם בעיני

מנת שחלקו כראוי בין בניו העניים,
י'את העני עמך, חלקו של העני
הוא פקדון עמך ע"כ. (ועיין אלשיך
שמות כג-ו). ואם כן המטמוניות שימנא
בקורות הבית, ניתן להמונא, כדי
שיגמול עמהם חסד עם אחרים,
ולזכותו במנוה החשובה של נדקה.

והנה הנגעים באים על הגול ועל
נרות העין [שנרה עיניו
באחרים, ואינו מהנה שכיניו מכליו על
ידי שאלה], דכתיב וזה הכהן ופנו
את הבית (יד-לו), הוא כנס ממון
שאינו שלו, יבא הכהן ויפזר ממונו.
ועל נרות העין דכתיב (שם) וצא אשר
לו הבית והגיד לכהן לאמור כנגע
נראה לי בבית, תנא דבי רבי ישמעאל
מי שמיחד ביתו לו [ואינו מהנה
לאחרים משלו] ע"כ. ואם כן איך יזכה
אדם כזה שישפיעו לו מטמוניות של
האמוריים, ויזכה להון ועושר, הלא
ימעול בפקדונו. ומה כאשר לא היה
עושר, עינו צרה באחרים, וגזול ממון
אחרים, מכל שכן כאשר יתוסף הונן,
הרי אמרו (מנחות פו.) עשירים
מקמנין, ובודאי שיתוסף עוד נרות
עינו. על כן מרוב חסד ה' מציא
עליו נגעי בתים, כדי לשום אל לבו
שיש חשבון מן השמים על הנהגתו
בממונו, שאין מרוצים ממעשיו, ומוטל
עליו לתקן את זאת, ורק אז יכולים
למסור צידו המטמוניות של האמוריים,
ולא יהיה עוד עינו צרה, אלא יתרגל

מזרים שיעניקו להם כליהם צמתנה גמורה, ולא צתורת שאלה.

ובחידושי הרי"מ (פ' בא) כתב ליישב, דרכוש זה היתה תחלת עשירותם של ישראל, ולא היה ישר בעיני ה' שיתדבקו ישראל בהרכוש בכל לב, על כן עשה ה' שיגיע להם הרכוש צתורת שאלה, שיהיה כעין דבר הנשאל שיש על השאל להחזיר, ולא ירגישו שהרכוש הוא שלהם ע"כ.

וה"פ מה שנתבאר לעיל יש בזה עוד נקודה, כי ריבוי הכסף מציאה את האדם לפעמים לעוזב את ה', וכמו שנאמר (דברים ח-יג) ובקרך ולאנך ירביון, וכסף וזהב ירבה לך, וכל אשר לך ירבה, ורם לבצך ושכחת את ה' אלקיך וגו', ואמרת בלבצך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. ואמר עוד (שם לב-טו) וישמן ישורון ויצעט וגו' ויטוש אלו-ה-עשהו. לא כן הוא מי שיש צידו כסף רב שהוא שאל צידו, לא יגבה לבו, כי יודע בנפשו שאין זה ממנו. — וזהו עבודת האדם לידע כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ומה שיש לו אינו שלו, אלא פקדון צידו מאת ה' שנותן לו רשות להשתמש צממונו, ולי הכסף ולי הזהב נאום ה', וה' מוריש ומעשיר, ואז קל ליתן ממנו לעניים לעשות נדקה וחסד, כי אינו נותן משלו אלא

ממנון צעל הפקדון. וכדי שיתרגלו ישראל צמחשצה זו בתחלת עשירותם, צוה עליהם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה, כדי להרגיל צוה נפשם על אחר זמן, כאשר יגיעו לקריעת ים סוף ויגיע לידם ציזת היס, יתנהגו צממונס כמו כסף שאל שהיה להם צנאחס.

ויצ"ל זה כוון ה' צאומרו, ואחרי כן יצאו צרכוש 'גדול', ולא אמר צרכוש 'רב', כי רכוש גדול אין פירושו רק צכמות, אלא רכוש שיש צו חשיצות נקראת צסם 'גדול', על דרך שמצינו (מלכים צ ד-ח) ושם אשה 'גדולה', וצרש"י חסובה. ומה לו לצברהם אצינו כאשר יצאו צניו ממזרים צרכוש רב, ולא יתנהגו עמה כראוי, שיציאם לידי ורם לבצך ושכחת וכו'. על כן אמר לו ה' ואחרי כן יצאו צרכוש 'גדול', צרכוש שהיא חשיצות לצעליה ותפארת לו מן האדם. ולזה הוצרך מתחלה 'וישאלו' איש מאת רעהו, לקבל הכסף והזהב צשאלה, שלא יתדבקו צהם בכל לבם, אלא יכירו וידעו כי זהו פקדון צידם, ויצוא יום שיצטרך ליתן חשבון על הונו איך השתמש בו.

והנה צני ישראל ידעו שהצטיח ה' לצברהם ואחרי כן יצאו צרכוש גדול, וכאשר אמר להם משה וישאלו איש מאת רעהו וכו', לא רצו לצאת

נכשלו אחר כך בצממנם, ואין צשצטויו כושל.

ולברבותיהן של ישראל יש להוסיף, כי כל המאורעות של

ישראל ציציאתם ממנרים נחקק צהזמן ומתעורר מידי שנה צשנה. ויום צביעי של פסח שעצרו את הים והגיע להם ציזת הים, נחקק צזמן להתעוררות של שפע פרנסה (עיין צני יששכר ניסן יג-צ).

אמנם אז כבר מאוחר, כי לורכי עמך ישראל מרובין, והוצאות חג הפסח ענזומות, ויש להשתדל גם לורכי עניי ישראל, ולריכין מהשפע של פרנסה גם קודם החג. על כן צוה ה' למשה שישאלו איש מאת רעהו וכו' קודם יציאתם, ואם כן מחודש ניסן ואילך הגיע לידם הרכוש גדול שיצאו ממנרים, וצוה יושפע לדורות עולם השפעת רכוש גדול קודם החג, שנוכל לחוגו צדיצות מתוך שמחה וטוב לצב.

צכלים שאולים שאינם שלהם ולריכין להחזירם, אלא רצו שיתן ה' להם הרכוש ציד רמה, שהם נושאים עמהם מה ששייק להם צענם. אבל ה' רצה שיצאו מתחלה צכלים שאולים, להתרגל שההון צצידם אינו שלהם אלא פקדון מיד ה'. ועל כן הוצרך משה לצקש מהם צצקשה, דצר נח צאזני העם, לכו שאלו ממנרים כלי כסף וכלי זהב, שלא יאמר אותו לדיק ואחרי כן יצאו צרכוש 'גדול' לא קיים צהם, שאם יתן להם ציזת הים תיכף לראשונה, יתכן שלא יתנהגו עם העושר כראוי, ואז אין זה רכוש 'גדול' אלא רכוש 'רצ', ולא יאמר ואחרי כן יצאו צרכוש 'גדול' לא קיים צהם. ועל זה אמר הכתוב (מהלים קו-לו) ויוציאתם צצקש וזהב, ואין צשצטויו כושל, והיינו שלא קיים ה' דצרו רק צמה שנותן להם ציזת הים, אלא הוציאתם מתחלה ממנרים צכסף וזהב שאולים, ולכן לא



נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' חיים אפרים נאה הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
באירוסיו בנו החתן אהרן מנחם זאב ני"ו למז"ט

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' אפרים וויטריאל הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בנישואי בנו החתן ירמיי' ני"ו למז"ט

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' יהזקאל לעסין הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בתו למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' ישראל שטייף הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בנו למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' לייב ראזענבערג ני"ו
לרגל תגלחת בנו
כמר אליהו נ"י

הרוצה לנדב להוצאת הגליון יפנה להר"ר יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו

718.387.5770